

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 217/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť MVDr. Z. K., P., zastúpenej advokátkou JUDr. O. M., P., vo veci namietaného porušenia základného práva vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 322/01 a jeho rozsudkom z 8. augusta 2002 a postupom súdneho exekútora JUDr. R. T. v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 00340/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MVDr. Z. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2010 doručená sťažnosť MVDr. Z. K., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 322/01 a jeho rozsudkom z 8. augusta 2002 a postupom súdneho exekútora JUDr. R. T. v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 00340/03 (ďalej aj „exekučné konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Dňa 18. 08. 2010 som obdržala list Sociálnej poisťovne ústredie B., ktorým mi bolo oznámené, že na základe exekučného príkazu Exekútorského úradu R. - súdny exekútor JUDr. R. T., vydal dňa 14.7.2010 č. EX 00340/03 príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku /podľa § 66 Exekučného poriadku/ pre oprávneného I., spol. s r.o., R. na úhradu peňažnej pohľadávky 33,19 Eur a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 227,21 Eur, úhrnom 260,40 Eur. ...

Nemám absolútne vedomosť o tom, aby som bola povinná zaplatiť oprávnenému – I., spol. s r.o. R. vymáhanú sumu peňažnej pohľadávky. Nebolo mi nikdy doručené žiadne upovedomenie v tejto veci a už vôbec nie súdne rozhodnutie ani upovedomenie exekútora o začatí exekúcie, či exekučný príkaz.

Neviem preto ani kde konkrétne došlo k porušeniu zákona - ktorým z uvedených porušovateľov základného práva.

Viem, že súdny exekútor mohol konať len na základe povolenia súdu na vykonanie exekúcie a na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia.

Keďže o týchto rozhodnutiach nemám vedomosť, uvedený postup považujem ako nezákonný a nespravodlivý, ba až urážajúci moju osobu.

Sociálna poisťovňa mi inak ešte v septembri r. 2008 zrazila z môjho dôchodku sumu 500.- Sk, pričom ani neviem na základe čoho vykonala túto zrážku a na aký účel.

Starobný dôchodok je mojím jediným príjmom, som naviac osobou ZŤP, o čom prikladám fotokópiu preukázu ZŤP.

Preto zároveň žiadam o priznanie primeraného finančného zadosťúčinenia.

Na základe uvedených skutočností som toho názoru, že uvedeným postup štátnych orgánov a inštitúcií došlo k porušeniu môjho základného práva zaručeného Ústavou SR / § 48 ods. 2/ a medzinárodným Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd / čl. 6

ods.1/ /ďalej len Dohovor/, v zmysle ktorých každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejdaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Ústavný súd SR vyslovuje, že konaním Okresného súdu v Prešove, Exekútorského úradu v R. - súdny exekútor JUDr. R. T. a Sociálnej poisťovne ústredie B. pri vymáhaní pohľadávky oprávneného – I., s.r.o. R. došlo k porušeniu základného ústavného práva sťažovateľky - zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného Dohovoru.

2. Ústavný súd SR zrušuje exekučný príkaz na vykonanie zrážok z dôchodku č. EX 00340/03 zo 14.7.2010 vydaný Exekútorským úradom R. - súdny exekútor JUDr. R. T..

3. Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000,00 Eur, ktoré je jej povinný vyplatiť porušovateľ základného práva /Okresný súd Prešov, Exekútorský úrad R. - súdny exekútor JUDr. R. T. alebo Sociálna poisťovňa ústredie B./ v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu a náhrada trov tohto konania, ktorú treba vyplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľky, a to všetko v lehote 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Vzhľadom na to, že podanie sťažovateľky, ktorá je síce kvalifikovane právne zastúpená, bolo neurčité a zmätočné, pretože z neho nebolo zrejmé, ktorý z atribútov sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka namieta, a akým rozhodnutím okresného súdu (označenie spisovou značkou) malo dôjsť k porušeniu jej práv, ústavný súd výzvou z 20. septembra 2010 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky na odstránenie uvedených nedostatkov podania.

Listom doručeným ústavnému súdu 29. septembra 2010 právna zástupkyňa sťažovateľky označila sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ktorým je rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 322/01-64 z 8. augusta 2008, a zároveň uviedla, že *„namieta porušenie jej základného ústavného práva uvedeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého každý*

má, okrem iného, právo, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť k všetkým vykonávaným dôkazom. Sťažovateľka sa na základe toho domáha zrušenia uvedeného rozhodnutia Okresného súdu v Prešove a príkazu na začatie exekúcie čís. EX 60340/03 zo 14.7.2010. Zároveň požaduje primerané finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu - vo výške 1000,00 Eur.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predovšetkým považuje za potrebné uviesť, že sťažnosť sťažovateľky sa vyznačuje značnou nekonceptnosťou svojho obsahu, a preto sa ústavný súd pri prerokovaní tejto sťažnosti v prvom rade musel vysporiadať s nejednoznačným petitom sťažnosti a vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej doplnenia posúdil jej predmet tak, ako to je uvedené

v záhlaví tohto rozhodnutia. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd ustálil, že sťažovateľka napáda postup a rozhodnutie okresného súdu, ako aj postup súdneho exekútora JUDr. R. T. v exekučnom konaní a žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 322/01 a jeho rozsudkom z 8. augusta 2002, ako aj postupom súdneho exekútora JUDr. R. T. v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 00340/03, aby ústavný súd zrušil označený rozsudok okresného súdu, ako aj príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku sp. zn. EX 00340/03 zo 14. júla 2010 a zároveň jej priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €.

1. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 16 C 322/01 ústavný súd zistil, že žalobou podanou 16. septembra 1997 sa V., a. s., domáhal proti sťažovateľke zaplata sumy 1 000 Sk s prísl. z titulu nesplatennej pôžičky poskytnutej sťažovateľke v rámci druhej vlny kupónovej privatizácie. Uznesením z 19. februára 2002 okresný súd podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ustanovil sťažovateľke opatrovníka (tajomníčku okresného súdu) z dôvodu jej neznámeho pobytu. Ustanoveniu opatrovníka sťažovateľke predchádzalo opakované zisťovanie jej pobytu prostredníctvom polície a prostredníctvom

registra obyvateľov, ktorý potvrdil trvalý pobyt sťažovateľky na adrese P., na ktorej sa sťažovateľka dlhodobo nezdržiavala. Zásielky určené do vlastných rúk sťažovateľky sa jej nepodarilo doručiť ani prostredníctvom polície, ktorá potvrdila, že na adrese trvalého pobytu sa sťažovateľka nezdržiava a iná adresa jej pobytu nie je známa. Okresný súd preto postupoval v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 OSP, ak sťažovateľke ustanovil opatrovníka. Rozsudkom z 8. augusta 2002 okresný súd zaviazal sťažovateľku na zaplatenie žalovanej sumy, pričom predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. septembra 2002. Sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 13. septembra 2010, teda v značnom časovom odstupe po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti napadnutého rozsudku okresného súdu. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práv sťažovateľky postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 16 C 322/01 a jeho rozsudkom z 8. augusta 2002 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

Navyše, pokiaľ ide o namietaný postup a rozsudok okresného súdu, treba vychádzať z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb namietajúcich porušenie ich práv iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Na preskúmanie rozsudku okresného súdu bol totiž v prvom rade príslušný krajský súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že v tejto časti bolo možné sťažnosť odmietnuť aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o namietaný postup súdneho exekútora JUDr. R. T. v namietanom exekučnom konaní, ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er 2583/2003 zistil, že okresný súd poverením č. 5707 002941* z 19. novembra 2003 poveril súdneho exekútora JUDr. R. T. vykonaním exekúcie proti sťažovateľke ako povinnej na uspokojenie pohľadávky oprávneného vyplývajúcej z vykonateľného exekučného titulu – rozsudku okresného súdu sp. zn. 16 C 322/01 z 8. augusta 2002. Exekúcia proti sťažovateľke je vykonávaná na exekútorskom úrade súdneho exekútora pod sp. zn. EX 00340/03. Súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie vydal 14. júla 2010 príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku sťažovateľky podľa § 66 Exekučného poriadku v prospech

oprávneného v exekučnom konaní. Sociálna poisťovňa – ústredie B., 18. augusta 2010 písomne upovedomila sťažovateľku o vydaní príkazu na začatie exekúcie, ako aj o výške mesačnej zrážky z dôchodku v prospech pohľadávky oprávneného.

Podstatou námietok sťažovateľky je jej nespokojnosť s postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 00340/03, ktorý je podľa slov sťažovateľky „nezákonný a nespravodlivý“. Sťažovateľka namieta predovšetkým postup súdneho exekútora v súvislosti s vydaním príkazu na začatie exekúcie zrážkami z jej dôchodku.

Ústavný súd zistil v súčinnosti s exekútorským úradom, že proti prebiehajúcej exekúcii sťažovateľka nepodala námietky, keďže upovedomenie o začatí exekúcie sa jej nepodarilo doručiť. Ako to však vyplýva zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er 2583/2003, sťažovateľka v zastúpení advokátom Mgr. M. S., K., nahliadla 26. augusta 2005 do spisu okresného súdu, teda musela mať vedomosť o prebiehajúcej exekúcii. Preto tvrdenie sťažovateľky, že nemala vedomosť o svojej povinnosti zaplatiť oprávnenému sumu vymáhanej pohľadávky ani o prebiehajúcom exekučnom konaní, považoval ústavný súd za účelové.

V okolnostiach prípadu sa sťažovateľka mohla so svojimi námietkami proti zákonnosti exekúcie dovolávať ochrany svojich označených práv v rámci exekučného konania prostredníctvom viacerých právnych prostriedkov, ktoré možno využiť, ak sa v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučného orgánu. Jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní sú námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku. Ďalším účinným prostriedkom obrany povinného v okolnostiach prípadu je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 1 Exekučného poriadku. Ak sa sťažovateľ domnieva, že spôsob vykonania exekúcie súdnym exekútorom nemá legálny základ v Exekučnom poriadku, môže využiť aj návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 citovaného zákona. Ak sa teda v danej veci sťažovateľka domnievala, že postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní boli priamo dotknuté jej právom chránené záujmy a porušené jej označené práva, tak

podľa citovaných ustanovení Exekučného poriadku sa mohla obrátiť na príslušný exekučný súd.

Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľka vystupujúca v predmetnom exekučnom konaní ako povinná, má vo všeobecnom súdnictve podľa Exekučného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie súdnym exekútorom namieta predmetnou sťažnosťou, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia jej označených práv (IV. ÚS 40/02, IV. ÚS 30/03, III. ÚS 245/06).

Sťažovateľka v okolnostiach prípadu napáda postup súdneho exekútora, nie exekučného súdu. Podľa § 218a ods. 1 Exekučného poriadku fyzické osoby a právnické osoby, teda sťažovatelia, sa môžu obracať na ministerstvo spravodlivosti a na komoru so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov. Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti. Sťažnosti na činnosť exekútorov vybavuje komora. Sťažovateľ môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

Ústavný súd konštatuje, že preskúmanie postupu, resp. činnosti súdneho exekútora spadá v prvom rade do pôsobnosti komory ako samosprávnej stavovskej organizácie. Následne sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti, ktoré sťažovateľ môže požiadať aj o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že ústavný súd nie je príslušný na preskúmanie činnosti (postupu) súdneho exekútora.

Vzhľadom na uvedené dôvody bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej práv postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V okolnostiach prípadu sťažovateľky ústavný súd pripomína aj zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ (zákony sú písané pre tých, ktorí sa starajú o svoje práva), ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľka sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľka musí využiť prostriedky, ktoré jej poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jej práv.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania) v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011